

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

58-2

BRNO 2017

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 58
Volume 58

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada Editorial board	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Azu design, s. r. o.
Software Software	Adobe InDesign CC
Fotografie na obálce	Stříbrný prsten s kuželovitým butonem zdobený granulací, 9. století. Mikulčice, 3. kostel, hrob 454 (obr. 12, str. 41).
Cover Photography	The silver ring with conical button decorated with granulation, 9 th century. Mikulčice, 3 rd church, grave no. 454 (fig. 12, pg. no. 41).
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design, s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2017
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2017 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Resumé

Skalka (Kat. Skalka u Prostějova, Bez. Prostějov), „Za mlýnem“, Parz. Nr. 497. Jüngere Burgwallzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 52. Skalka, k. ú. Skalka u Prostějova, okr. Prostějov, „Za mlýnem“. Zemnice pokročilé mladší doby hradištní.

Abb. 52. Skalka, Kat. Skalka u Prostějova, Bez. Prostějov, „Za mlýnem“. Jungburgwallzeitliche Erdwohngrube.

SLAVKOV U BRNA (OKR. VYŠKOV)

U stadionu. Novověk (?). Město. Opevnění (?). Záchranný výzkum.

Zkoumaná plocha se nachází severně od slavkovského zámku, mimo městskou památkovou zónu. Původní plocha stadionu je zařazena do jižního svahu. Nejbližším vodním zdrojem je bezejmenná vodoteč protékající cca 300 m západně od zkoumané plochy. Nadmořská výška je 216 m.

Město Slavkov přistoupilo k zvětšení stávajícího stadionu. Plocha stadionu byla rozšiřována odtěhováním svahu západním směrem. V části mohutného profilu, jižně od původní tribuny, byly odkryty profily dvou objektů. Objekt 500 měl hrotitý tvar, vzhledem k výšce odtěženého profilu jej nebylo možné blíže prozkoumat. Zásyp objektu byl sypký a jevil se jako novověký. Jednalo se patrně o novověký příkop, jehož průběh se však nepodařilo ověřit. Druhý objekt (501) byl drobnější a nacházel se asi 250 cm jižně od objektu 500. Šlo zřejmě o novověkou jámu (dle sypkého zásypu). V obou případech jsme nezískali žádný keramický či jiný materiál, který by umožnil bližší datování obou objektů.

Plocha výzkumu je na ZM ČR 1:10 000 list 24-43-09 vymezena bodem: 63 mm od Z s. č.; 325 mm od J s. č.

Blanka Mikulková

Resumé

Slavkov u Brna (Bez. Vyškov). Neuzzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

STARÉ MĚSTO (K. Ú. STARÉ MĚSTO U UHERSKÉHO HRADIŠTĚ, OKR. UHERSKÉ HRADIŠTĚ)

Louky, parc. č. 6064/223, 6064/71, 6064/32, 6064/225, 6064/224. Středohradištní období (9. století). Sídliště (?). Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Moravské zemské muzeum, Centrum slovanské archeologie.

Centrum slovanské archeologie Moravského zemského muzea provedlo v červnu a v červenci 2016 záchranný archeologický výzkum, který byl vyvolán stavbou obslužné komunikace pro nový průmyslový areál ve Starém Městě v trati „Louky“. V roce 2005 proběhl v souvislosti s výstavbou protipovodňové hráze a na ní položené komunikace v této oblasti v poloze „Na Zahrádkách“ záchranný archeologický výzkum. Z archeologického hlediska se tato poloha ze začátku jevila jako zničená především hlubokou orbou, ale v jednom úseku se podařilo zachytit plošně omezenou, nicméně neporušenou kulturní vrstvu s nálezy, které lze datovat jak do velkomoravského, tak mladohradištního období (Galuška 2009, 607, 634).

Výše uvedená skutečnost naznačovala, že by mohla obdobná situace nastat i v prostoru plánované obslužné komunikace v poloze na „Loukách“, která bezprostředně navazuje na polohu „Na Zahrádkách“.

Záchranný archeologický výzkum proběhl formou sond položených kolmo na linii budoucí komunikace, která měří téměř 650 m. Celkem bylo položeno 18 sond o rozměrech 5 × 12 m, v rámci kterých bylo zachyceno 5 objektů, které byly mělce zahlobeny do podloží. Vzhledem k tomu, že ve zkoumaném prostoru probíhala v uplynulých desetiletích intenzivní zemědělská činnost provázená hlubokou orbou, která zasáhla až do písčitého podloží, tak i tyto objekty, s výjimkou malé zásobnice (obj. 1, sonda 4), byly touto orbou silně narušeny.

Objekty obsahovaly především keramické fragmenty a jen pár zlomků zvířecích kostí. Jako nejzajímavější se jeví nález dna nádoby s dvěma otvory, na které zůstaly stopy po zpracování pryskyřice (?).

*Lucie Valášková, Luděk Galuška,
Jakub Langr*

Resumé

Staré Město u Uherského Hradiště, Louky (Bez. Uherské Hradiště). Linearkeramik, Mittelburgwall-

zeitliche Periode. Siedlung (?). Rettungsgrabung. Einlagerung die Funde: Mährisches Landesmuseum, Zentrum für slawische Archäologie.

Literatura

Galuška, L. 2009: K otázce osídlení Starého Města – Veligradu v době po zániku Velké Moravy. *Archaeologia historica* 34, 605–638.

STAŘECHOVICE (K. Ú. SLUŽÍN, OKR. PROSTĚJOV)

Výstavba RD paní Chytilové, extravilán obce, parc. č. 182. Střední doba hradištní. Sídliště (?). Záchraný výzkum.

Dne 15. května 2016 proběhl drobný záchraný archeologický výzkum při akci „Novostavba RD paní Chytilové na parc. č. 182, k. ú. Služín, obec Stařechovice, okr. Prostějov“ (ZM ČR 1:10 000, list 24-22-21, 334:64, 337:61, 340:63, 337:67). I přes fakt, že stavba byla realizována v těsné blízkosti pravého břehu Českého potoka, protnulý základové pasy podmáčenou kulturní vrstvou se sporadickým výskytem keramiky střední doby hradištní; tato mj. obsahovala kusy místního organogenního třetihorního řasového vápence – tzv. „mušlovce“, který později získal velkou oblibu při výstavbě církevní architektury v Olomouci raného středověku.

Pavel Fojtík

Resumé

Stařechovice (Kat. Služín, Bez. Prostějov), Extravilan der Gemeinde, Parz. Nr. 182. Mittelburgwallzeit. Siedlung (?). Rettungsgrabung.

STRÁŽNICE (K. Ú. STRÁŽNICE NA MORAVĚ, OKR. HODONÍN)

Ulice Újezd, Parc. č. 665 a 666/1. Novověk. Městečko. Záchraný výzkum.

V roce 2016 proběhl drobný záchraný archeologický výzkum při výstavbě novostavby v místech prázdných parcel na rohu ulic Újezd a Veselá ve Strážnici (Dejmal 2016). Plocha výzkumu představovala proluku po domech asanovaných v druhé polovině 20. století. Vzhledem k předchozí asanaci se podařilo zachytit pouze dva, do šterkového podloží zahloubené objekty (obr. 53).

Obj. 1 se nacházel v rámci parcely 666/1 a představuje pozůstatek zahloubeného suterénu. Na západní

straně se nacházela vstupní šíje do sklepa. Přičemž její severní stěnu tvořila kamenná na maltu zděná zeď. Ta patrně původně navazovala na západní stěnu vstupní šíje, která byla tvořena cihelnou na maltu loženou zeď. Tyto zdi jsou rozdílné konstrukce a patrně odrážejí původních několik stavebních fází sklepení. Vstupní šíje měla patrně rozměry 2,5 × 1,2 m. Na vstupní šíji v pravém úhlu navazovala spojovací chodba, která byla zaklenuta s kamenných ploten. Chodba měla rozměry 3 × 1,5 m a ústila do samotného sklepa. Ten měl rozměry přibližně 5,5 × 4 m. Ze stěn se podařilo zachytit pouze jižní a ta byla kamenná a ložená na maltu.

Severněji od objektu 1 se nacházel objekt 2. Jednalo se 4,5 × 3 m rozměrný obdélný výkop. V rámci realizovaných pasů se nepodařilo zachytit žádné konstrukce stěn. V případě obou objektů nebylo dosaženo dna. Objekt 1 můžeme interpretovat jako sklep, který přináležel domu ležící na dnešní parcele 666/1. Samotné základy domu byly zcela odstraněny v rámci asanace. Pod povrchem dochovaný sklep byl patrně, až do zboření domu funkční a při asanaci byl patrně zasypán. Alespoň se to jeví dle zásypu sklepu. Jelikož nebylo dosaženo podlahových úrovní sklepa, nelze ho blíže datovat. Na základě nalezených konstrukcí se lze domnívat, že byl až novověkého stáří a prošel složitějším stavebním vývojem.

Ještě hůře můžeme interpretovat obj. 2. Snad se také jednalo o menší sklepní prostor, která náležela domu ležícímu na dnešní parcele 665. K jeho podobě a dataci se vzhledem k omezenému rozsahu výzkumu nelze vyjádřit.

Zámek č. p. 672. Vrcholný středověk, novověk. Hrad, zámek. Záchraný výzkum.

V roce 2015 a 2016 probíhal záchraný archeologický výzkum při opravě strážnického zámku (obr. 54). Samotná oprava se zaměřila na opravu povrchů bezprostředně okolo zámku. Přičemž na jihozápadní straně zámku se jednalo pouze o liniový výkop podél fasády. Na severovýchodní, východní a jižní straně a na nádvoří měl pak výzkum charakter plošného odkryvu (Dejmal *et al.* 2016).

Ve výkopech pro drenáž podél jihozápadní strany se podařilo jako nejstarší identifikovat obložení zdíva čtverhranné věže pomocí opracovaných pískovcových ploten, na které navazovaly kamenné patky – odrazníky. Tyto úpravy můžeme pravděpodobně spojit s pozdně gotickou přestavbou, kdy okolo věže patrně vedla komunikace, od černé brány k branskému přístavku na severní straně zámku. Dalším zajímavým nálezem byl základ a částečně nadzemní zdívo patrně bašty, která se připojila k výše zmíněné věži a zesilovala tak toto nároží (obr. 55). Bašta, patrně renesančního stáří je doložena v již snad zcela zaniknuté, či nedokončené podobě na plánu z Norimberského